

Beleefde dorpsvisies 4 jaar later

Navolgingsonderzoek naar de toegevoegde waarde
en het effect van dorpsvisies

COLOFON

Rekenkamercommissie Tytsjerksteradiel

De Rekenkamercommissie Tytsjerksteradiel bestaat uit een viertal onafhankelijke leden. Sinds 1 januari 2015 vormt de rekenkamercommissie een personele unie met de rekenkamercommissie van de gemeente Achtkarspelen.

De rekenkamercommissie heeft een onafhankelijke positie binnen de gemeente. Door haar werkzaamheden wil de rekenkamercommissie bijdragen aan de kwaliteit van het lokale bestuur in de gemeente Tytsjerksteradiel. Het gaat dan om de transparantie van het gemeentelijk handelen en om de versterking van de publieke verantwoording daarover.

De commissie doet dit door de doeltreffendheid, de doelmatigheid en de rechtmatigheid van het door de gemeente gevoerde beleid en bestuur te onderzoeken en de gemeenteraad hierover te rapporteren en te adviseren.

De rekenkamercommissie voert het onderzoek zelf uit, veelal ondersteund door externe onderzoekers. In de onderzoeken wordt altijd teruggekeken naar het verleden, met als nadrukkelijke bedoeling te leren voor de toekomst.

Samenstelling

Mevrouw Tiny Ruiters (voorzitter)

De heer Werner Zuurbier, lid

De heer Hayo Halbersma, lid

Mevrouw Jacoba Westinga, lid

Ondersteuning

Sytze Dijkstra (ambtelijk secretaris / raadsgriffier) ondersteund door
Esther Annema - de Vries (griffiemedewerkster)

Dit onderzoek is door de Rekenkamercommissie in eigen beheer uitgevoerd.

Contact

Postbus 3, 9250 AA Burgum

email: rekenkamercommissie@t-diel.nl

website: raad.t-diel.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Navolgingsonderzoek.....	4
3. Doel en reikwijdte van het navolgingsonderzoek	5
4. Leeswijzer	6
5. Belevingsonderzoek naar dorpsvisies in 2012	6
5.1 College van b&w	7
5.2 Ambtelijke organisatie.....	7
5.3 Besturen van dorpsbelangen	8
5.4 Het verschil in effectbeleving verklaard	8
5.5 Aanbevelingen van de Rekenkamercommissie in 2012	9
5.6 Reactie van het college op het RKC-onderzoek.....	9
5.7 Door de raad overgenomen aanbevelingen in 2012.....	11
6. Aanbevelingen uitgevoerd door het college in 2016?	12
7. Conclusies samengevat	15

1. Inleiding

"Tytsjerksteradiel prijst zich gelukkig met goed functionerende verenigingen van dorpsbelangen. Het college is bijzonder content met de verenigingen die hun verantwoordelijkheid nemen en richting het college op prima wijze de mening van de inwoners vertolken. Het college doet daar haar voordeel mee, met name waar het gaat om de dorpsvisies. Deze dorpsvisies zijn erg belangrijk voor het college. Het college vindt het dan ook nuttig om het proces van omgaan met dorpsvisies tegen het licht te houden en waar mogelijk te optimaliseren".¹

Met deze woorden nam het college van b&w in juli 2012 met belangstelling kennis van het onderzoek van de Rekenkamercommissie naar de dorpsvisies van Tytsjerksteradiel. De hoofdvraag van het RKC-onderzoek uit 2012 luidde: wat is de toegevoegde waarde van dorpsvisies op het gemeentelijk beleid en wat is het concrete, zichtbare effect voor de dorpen? De Rekenkamercommissie deed op grond van haar onderzoek een aantal aanbevelingen en wil nu, ruim 4 jaar later, nagaan in hoeverre het college van b&w de door de gemeenteraad, al dan niet in gewijzigde vorm, overgenomen aanbevelingen heeft uitgevoerd. Daartoe heeft de Rekenkamercommissie een zogeheten navolgingsonderzoek uitgevoerd.

2. Navolgingsonderzoek

Rekenkameronderzoek beoogt de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur in kaart te brengen. Wat zijn de beoogde resultaten van het beleid? Welke middelen worden ingezet, welke kosten zijn gemaakt en wat levert dat allemaal op? En gaat alles wel conform de van toepassing zijnde wet- en regelgeving? Rekenkamers zijn in het leven geroepen om dergelijke vragen, die ook wezenlijk zijn voor de kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad, van passende antwoorden te voorzien.

Het werk van de Rekenkamercommissie levert rapporten op met daarin conclusies en aanbevelingen. De ervaring leert dat de aanbevelingen veelal (grotendeels) door het college en de gemeenteraad worden overgenomen. Maar het overnemen van aanbevelingen is echter geen garantie dat ze ook worden uitgevoerd. De Rekenkamercommissie kan daarom navolgingsonderzoek doen. Dit betekent dat we na verloop van tijd nagaan of de aanbevelingen in de praktijk tot uitvoering zijn gekomen.

¹ Raadsvoorstel 'Rapport Rekenkamercommissie dorpsvisies' (12 juli 2012).

3. Doel en reikwijdte van het navolgingsonderzoek

Het in 2012 uitgebrachte onderzoek naar de dorpsvisies in Tytsjerksteradiel leent zich goed voor een navolgingsonderzoek. Het onderwerp dorpsvisies is geschikt en nog steeds actueel. Verder is het zo dat het onderzoeksrapport alweer 4 jaar geleden is uitgebracht. Er is dus voldoende tijd verstreken om te bekijken hoe het staat met de uitvoering van de aanbevelingen die destijds door de raad zijn omarmd. De hoofdvraag van dit navolgingsonderzoek is:

In hoeverre zijn de door de gemeenteraad van Tytsjerksteradiel overgenomen standpunten van het college over het RKC-onderzoek 'beleefde dorpsvisies' in de praktijk tot uitvoering gebracht?

Ter beantwoording van deze hoofdvraag focussen we ons niet zozeer op de aanbevelingen van het RKC-onderzoek uit 2012 maar op de reactie van het college daarop. Want het zijn namelijk de standpunten van het college op de RKC-aanbevelingen die bij raadsbesluit van 12 juli 2012 (in de vorm van voorstellen en aanbevelingen) aan de gemeenteraad zijn voorgelegd en waarmee de raad heeft ingestemd. Kortom: de Rekenkamercommissie beoordeelt in dit navolgingsonderzoek of het college de door de raad aangenomen aanbevelingen heeft uitgevoerd. Overigens is het college gevraagd ook een eigen oordeel te geven over de mate waarin aanbevelingen zijn uitgevoerd. Een ++ betekent dat de aanbeveling in z'n geheel is uitgevoerd. Een -- betekent dat het college de door de raad overgenomen aanbeveling niet heeft uitgevoerd. Een +/- tenslotte betekent een gedeeltelijke uitvoering van een aanbeveling.

De RKC heeft dit navolgingsonderzoek in eigen beheer uitgevoerd. In haar vergadering van oktober 2015 heeft de RKC de onderzoeksopzet vastgesteld. Deze is in november 2015 toegezonden aan de raad. De RKC heeft vervolgens het college op 12 november 2015 een aantal concrete vragen voorgelegd over de mate waarin de aanbevelingen zijn uitgevoerd. Daarbij is het college gevraagd de beantwoording van de vragen zoveel als mogelijk te onderbouwen. De ingevulde vragenlijst is op 22 december 2015 aan de RKC geretourneerd. De beantwoording is vervolgens door de RKC geanalyseerd. De hieruit volgende vraagpunten en onduidelijkheden heeft de RKC op 20 januari 2016 in een aantal aanvullende en verdiepende vragen bij het college teruggelegd. Het college heeft hierop gereageerd op 2 februari 2016. Op basis van de uit de vragenlijsten en bijgevoegde documenten verkregen informatie is een rapportage opgesteld. Deze is in maart 2016 door de RKC vastgesteld. De onderzoeksperiode loopt van juli 2012 tot en met december 2015.

4. Leeswijzer

Dit navolgingsonderzoek is als volgt opgebouwd. Allereerst blikken we terug op het door de RKC in 2012 uitgevoerde onderzoek naar de dorpsvisies (paragraaf 5.1 tot en met paragraaf 5.4) en de aanbevelingen die de RKC op basis van dat onderzoek deed (paragraaf 5.5). Het college heeft destijds uitgebreid gereageerd op het onderzoek van de RKC. Die reactie is in paragraaf 5.6 samengevat. Het college heeft de aanbevelingen van de RKC in 2012 vervolgens vertaald naar een achttal eigen collegevoorstellen. Deze staan in paragraaf 5.7. In hoofdstuk 6 gaat de RKC na in hoeverre de voorstellen tot uitvoering zijn gekomen. De conclusies staan in hoofdstuk 7.

5. Belevingsonderzoek naar dorpsvisies in 2012

In deze paragraaf gaan we terug naar 2012. Het jaar waarin de Rekenkamercommissie onderzoek deed naar de toegevoegde waarde van dorpsvisies. Deze terugblik is nodig om het onderwerp van de dorpsvisies weer scherp te krijgen en, in samenhang daarmee, de onderbouwing van de RKC-aanbevelingen die destijds zijn gedaan inzichtelijk te maken.²

In 2012 hebben 13 van de 17 dorpen een eigen dorpsvisie. De gemeente stelt daar ook prijs op. De gemeente dicht de dorpen een belangrijke rol toe in het gemeentelijk beleid. Ze worden met hun dorpsvisies geacht het beleid en de besluitvorming te beïnvloeden. Een aantal raadsleden twijfelt echter of de dorpsvisies wel een wezenlijke rol in de besluitvorming spelen. Reden voor de RKC te onderzoeken wat de toevoegde waarde is van dorpsvisies op het gemeentelijk beleid en wat het concrete zichtbare effect is voor de dorpen. In het onderzoek worden de dorpsvisies bestudeerd en zijn interviews gehouden met vertegenwoordigers van Doarpswurk, dorpsbelangen, ambtenaren en het college van b&w. Daarnaast is een enquête uitgezet onder de besturen van dorpsbelangen.

Er zijn 2 documenten die aangeven hoe met de dorpen en hun dorpsvisies moet worden omgegaan. Dat zijn de *Wurkwizer* en de *Spelregels voor dorpsvisies*. De *Wurkwizer* gaat over de omgang met de dorpsbelangen. De *Spelregels* omschrijven hoe de gemeente wil omgaan met de dorpsvisies.

De gemeente geeft in 2012 aan het belangrijk te vinden dat de besturen van dorpsbelangen actief meespreken en op de hoogte worden gehouden door de gemeente. De gemeente zegt niet aan te dringen op het maken van dorpsvisies maar neemt eenmaal vastgestelde visies wel zeer serieus. Het zijn instrumenten om het gemeentelijk beleid te beïnvloeden.

² RKC-onderzoek 'Beleefde dorpsvisies, Een belevingsonderzoek naar de toegevoegde waarde en het effect van dorpsvisies, januari 2012.

De invloed kent wel grenzen, zo relateert de gemeente. De inbreng van dorpsbelangen heeft een adviserend karakter: het staat de gemeente vrij om al of niet iets te doen met de dorpsvisies in het licht van het bredere gemeentelijk beleid. Wel geeft de gemeente altijd een formele inhoudelijke reactie op de ingediende visies. Dat wil zeggen een standpunt over de wensen en voornemens die in de dorpsvisies worden opgesomd. Dat collegestandpunt kan 4 vormen (status) aannemen:

- I. Het gemeentebestuur maakt een andere keuze;
- II. Er wordt aan gewerkt (of en hoe dit in beleid kan worden opgenomen);
- III. Opgenomen in het beleid/reeds uitgevoerd;
- IV. Geen medewerking of de gemeente is niet bevoegd.

Zoals de Spelregels voor dorpsvisies voorschrijven, is er één keer per twee jaar regulier bestuurlijk overleg tussen dorpsbelang en college. Daarnaast is er jaarlijks overleg tussen het college en de besturen van alle dorpsbelangen. Ambtelijk is er een dorpencoördinator die een spilfunctie vervult en de lijntjes bij elkaar brengt tussen gemeente en de dorpen. Dit sluit niet uit dat er in de praktijk vaak ook wel direct contact wordt gezocht door dorpsbelang met het gemeentehuis. Tenminste zo belangrijk als de procedures is de vraag hoe de betrokken partijen het belang van de dorpsvisies in de dagelijkse praktijk ervaren.

5.1 College van b&w

Op bestuurlijk niveau wordt in 2012 aangegeven dat de dorpsvisies, zoals beoogd, een zeer belangrijke input leveren voor het gemeentelijk beleid en dat ze daar ook daadwerkelijk voor gebruikt worden.³ Het bestuurlijk overleg zoals opgenomen in de Spelregels, wordt voldoende gevonden. Wel mag iets scherper worden, aldus het college, wie wanneer het initiatief tot contact neemt. Het college geeft verder aan dat eigenlijk altijd binnen de daarvoor gestelde termijnen van 4 dan wel 6 maanden wordt gereageerd op de dorpsvisies. Helaas vinden de informatieve (meestal ambtelijke) gesprekken die in de Spelregels worden voorgeschreven door omstandigheden niet altijd plaats.

5.2 Ambtelijke organisatie

Ook op ambtelijk niveau klinken in 2012 overwegend positieve geluiden zo blijkt uit de onderzoeksinterviews. Dorpsvisies helpen. Ze worden gebruikt voor het uitvoeren van stand beleid en het maken van nieuw beleid. Met een dorpsvisie krijgt de gemeente gebundeld zicht op de voornemens van het dorp. Wel geven ambtenaren aan dat het volgsysteem, dat gebruikt wordt om de uitvoering van de dorpsvisies te monitoren, wat frequenter ingevuld mag worden. Ook geven de ambtenaren aan dat het contact met de dorpen niet alleen via de dorpencoördinator hoeft te verlopen.

³ RKC-onderzoek 'Beleefde dorpsvisies, Een belevingsonderzoek naar de toegevoegde waarde en het effect van dorpsvisies, januari 2012.

Het rechtstreekse contact met de gemeentelijke afdelingen is evenzeer van belang hoewel dit in de praktijk meer uit de verf mag komen. Overigens is het zo dat niet alleen dorpsvisies input zijn voor het gemeentelijk beleid. Zaken komen niet zelden ook langs andere kanalen wel bij de gemeente terecht. Tenslotte is er ambtelijk de mening dat dorpsvisies soms het karakter hebben van een wensenlijstje.

5.3 Besturen van dorpsbelangen

Vanuit de dorpen bereiken de Rekenkamercommissie 4 jaar geleden aanmerkelijk minder positieve signalen over het effect die hun dorpsvisies sorteren op het gemeentelijk beleid. Kleine zaken die passen in het beleid, worden doorgaans wel opgepakt, maar over de doorwerking van wezenlijke zaken die niet direct passen in het huidige beleid, zijn veel dorpsbelangen ronduit teleurgesteld. Aan veel onderwerpen wil de gemeente niet meewerken en het ontbreekt de dorpsbelangen vaak aan een deugdelijke onderbouwing en toelichting op dat standpunt. Het denken in mogelijkheden en alternatieven blijft vaak uit volgens de dorpen. Er is een scheve verhouding tussen de moeite die de dorpen steken in hun visie en de reactie van het college daarop, aldus de benaderde dorpsbelangen. Dorpsvisies lijken vooral een speeltje te zijn van de dorpen zelf terwijl het een gezamenlijke ambitie van dorp en gemeente zou moeten zijn. Het contact met de gemeente wordt als eenzijdig ervaren. Overigens geven de dorpen aan dat het opstellen van een dorpsvisie meer doelen dient dan de beïnvloeding van gemeentelijk beleid alleen. Het helpt ook om als dorp gezamenlijk te bepalen waar het dorp naartoe moet. En het geeft structuur aan de plannen en wensen van het dorp.

5.4 Het verschil in effectbeleving verklaard

De Rekenkamercommissie constateert in 2012 al met al een fors verschil tussen hoe de gemeente het effect van dorpsvisies op het gemeentelijk beleid ervaart en hoe de dorpen dat beleven. De gemeente is daar beduidend positiever over dan de dorpsbelangen. Dorpsvisies worden volgens de gemeente gebruikt voor zowel de uitvoering van bestaand beleid als het formuleren van nieuw beleid. Dorpsbelangen ervaren dit in veel mindere mate. Het verschil in effectbeleving, zo concludeerde de RKC destijds, kent de volgende oorzaken:

- Het ontbreekt dorpsbelangen op sommige punten aan transparantie en toelichting waarom bepaalde zaken niet gehonoreerd worden door de gemeente;
- Er is voor dorpsbelangen te weinig sprake van interactie en een 'echt in gesprek zijn'. Meer interactie bevordert meer begrip over en weer over (on)mogelijkheden en het kan helpen om gezamenlijk alternatieven te vinden;
- Er is meer contact nodig tussen ambtenaren en dorpsbelangen zodat dorpsvisies meer en doorlopend onder de aandacht zijn bij ambtenaren.

5.5 Aanbevelingen van de Rekenkamercommissie in 2012

De Rekenkamercommissie doet in 2012 op basis van haar onderzoek en bevindingen de volgende aanbevelingen:

- A.** Communiceer als gemeente (inter)actiever met de dorpsbelangen. Hierbij kunnen de volgende aandachtspunten genoemd worden:
- Laat duidelijker zien wat de gemeente met de dorpsvisies doet.
 - Ga in gesprek over de onderbouwing en de argumentatie voor standpunten.
 - Laat het toelichtend gesprek (zie Spelregels) na inleveren van de dorpsvisie altijd doorgang vinden.
 - Organiseer van tijd tot tijd een brainstormavond waarbij leden van verschillende dorpsbelangen en gemeentelijke vertegenwoordigers aanwezig zijn. Op deze avonden kunnen de verschillende dorpen inzicht krijgen in wat de andere dorpen willen, de ideeën en mogelijkheden van de gemeente en kan gediscussieerd worden over de mogelijkheden en onmogelijkheden ten aanzien van het (gezamenlijk) realiseren van een ieders wensen. Ook kunnen dorpsbelangen wellicht van elkaar leren.
- B.** Maak duidelijk wat de gemeente wil met de functie van dorpencoördinator en welk takenpakket deze functie heeft.
- C.** Ga door met het monitoren van de realisatie van de dorpsvisies door middel van het dorpsvisievolgsysteem.
- D.** Overweeg als gemeenteraad om nadrukkelijker een rol te hebben ten aanzien van dorpsvisies. Denk daarbij aan:
- Het in ontvangst nemen van de vastgestelde dorpsvisie. Bijvoorbeeld door aan de dorpsbelangen de mogelijkheid te geven een korte presentatie te geven van de dorpsvisie aan de gemeenteraad of vertegenwoordigers van iedere fractie.
 - Het kennisnemen van het standpunt van het college ten aanzien van een dorpsvisie.
 - Het periodiek ontvangen van het college en kennisnemen van voortgangsinformatie over de dorpsvisies uit het dorpsvisievolgsysteem.

5.6 Reactie van het college op het RKC-onderzoek

Het college heeft bij raadsvoorstel van 12 juli 2012 uitgebreid gereageerd op het onderzoek en de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie. We vatten de 4 aanbevelingen van de RKC nog eens bondig samen en geven aan hoe de reactie van het college daarop is geweest.

A. Communiceer als gemeente (inter)actiever met de dorpsbelangen.

Het college vindt een goede communicatie tussen gemeente en de dorpen belangrijk, zo reageert het college in 2012 op de aanbeveling van de RKC. Om de communicatie gestalte te geven moet het dorpsvisievolgsysteem (DVVS) niet alleen beschikbaar zijn voor de gemeente en het bestuur van dorpsbelangen, maar breder toegankelijk worden, aldus het college. De DVVS moet daarom op de gemeentelijke website worden geplaatst. Dan kan een ieder zien wat de gemeente met de dorpsvisies doet. Hoewel het DVVS overzichtelijk moet blijven en uitgebreide toelichtingen in een DVVS afbreuk kan doen aan die overzichtelijkheid, wil het college zijn standpunten over dorpsvisies voorzien van een betere onderbouwing en argumentatie. Dit neemt het college mee bij het actualiseren van het DVVS. Tenslotte wil het college het gesprek aangaan met de dorpen over hun dorpsvisies. Door omstandigheden vond dit een paar keer niet plaats, maar het wordt weer opgepakt, zo beloofde het college 4 jaar geleden. Daarbij wordt ook gekeken naar het organiseren van brainstormavonden met de dorpen.

B. Duidelijkheid van de gemeente over de functie van dorpencoördinator en het takenpakket.

Het takenpakket van de dorpencoördinator is duidelijk, zo luidt de reactie van het college in 2012 op deze aanbeveling. De Rekenkamercommissie geeft in haar onderzoek aan dat het gezien de beschikbare tijd voor deze functie nauwelijks realistisch is dat de dorpencoördinator doorlopend dorpsvisies onder de aandacht houdt bij de afdelingen en dorpsvisies een rol geeft bij nieuwe beleidsontwikkelingen. Het college is van mening dat een betere, meer proactieve invulling van de functie van dorpencoördinator vraagt om meer contact van de dorpencoördinator met dorpen en ambtenaren. Daardoor zal de communicatie verbeteren en de tevredenheid van dorpsbelangbesturen toenemen. Binnen de huidige functieomvang is een significante verbetering volgens het college echter niet mogelijk. En een structurele formatie-uitbreiding van de dorpencoördinatie zit er niet in. Wel zegt het college in 2012 toe de ontwikkelingen met betrekking tot capaciteit versus taken te blijven volgen en te bekijken of er mogelijkheden zijn tot samenwerking met Achtkarspelen.

C. Ga door met monitoren van de realisatie van dorpsvisies d.m.v. het dorpsvisievolgsysteem.

Het college gaf 4 jaar geleden aan dat het DVVS een goed middel is voor de gemeente om te kijken welke wensen er zijn in een dorp en in hoeverre deze gerealiseerd kunnen worden. Voor dorpsbelangen biedt het middel een goed overzicht van wat de gemeente doet met haar dorpsvisie en biedt het tijdens het overleg met de dorpen houvast om de dorpsvisie te bespreken.

D. Overweeg als gemeenteraad om nadrukkelijker een rol te hebben ten aanzien van dorpsvisies.

Op deze laatste RKC-aanbeveling reageert het college dat het presenteren van dorpsvisies in de gemeenteraad een goed idee is. Een dorpsvisie krijgt dan bredere aandacht dan alleen van het college.

Het college zal het DVVS voortaan via de bestuursrapportages naar de gemeenteraad sturen, zo zegde het college in 2012 toe. Het college ziet daarentegen niets in het toewijzen van wethouders aan de dorpen (dorpenwethouders). De betrokkenheid van wethouders bij de dorpen is al goed. Het is laagdrempelig, effectief en productief, aldus het college. Bovendien past de figuur van dorpenwethouder niet in het beginsel van collegiaal bestuur. Wel zal 'dorpsrelaties' worden toegevoegd aan de portefeuille van de burgemeester en zal de dorpencoördinator periodiek overleggen met de portefeuillehouder. Daarmee onderstreept het college het belang van goede communicatie richting de dorpsbelangen.

5.7 Door de raad overgenomen aanbevelingen in 2012

Het is terugkijkend opmerkelijk dat het college in juli 2012 niet de aanbevelingen van de RKC, of een selectie daaruit, voorlegt aan de gemeenteraad maar een achttal eigen standpunten over die aanbevelingen. Een eigen vertaling dus. Wat daarvan de reden is geweest, is niet duidelijk. Wel dat we ervan mogen uitgaan dat deze 8 standpunten ten volle door het college worden gedragen. Ze zijn immers door het bestuur zelf verwoord. De gemeenteraad stemt in juli 2012 in met alle 8 standpunten cq. voorstellen.

Algemeen en dorpsvisies

- 1.** De onderbouwing van de inhoudelijke reactie van de gemeente op de dorpsvisies is een belangrijk aandachtspunt.
- 2.** Gesprekken met dorpsbelangen die een nieuwe dorpsvisie indienen vinden altijd plaats en krijgen prioriteit.
- 3.** De wenselijkheid voor het organiseren van brainstormavonden wordt bekeken in overleg met Kearn en dorpsbelangen.
- 4.** Het college kiest niet voor uitbreiding van de functieomvang van de dorpencoördinator.
- 5.** We bieden dorpsbelangen de gelegenheid om haar nieuwe dorpsvisie te presenteren aan de gemeenteraad of een deel daarvan.
- 6.** 'Dorpsrelaties' wordt toegevoegd aan de portefeuille van de burgemeester.

Dorpsvisievolgsysteem (DVVS)

- 7.** Het DVVS wordt op de gemeentelijke website geplaatst.
- 8.** Het DVVS zal in geval van een nieuwe dorpsvisie of een update periodiek naar de raad gestuurd worden via de bestuursrapportages.

6. Aanbevelingen uitgevoerd door het college in 2016?

Hieronder worden de door de gemeenteraad overgenomen collegestandpunten cq. aanbevelingen nog eens opgesomd waarbij wordt aangegeven of het college deze aanbevelingen heeft uitgevoerd in de afgelopen 4 jaren. Dit duiden we aan met een + of een -. Een +/+ betekent dat de aanbeveling in z'n geheel is uitgevoerd.

Een -/- betekent dat het college de door de raad overgenomen aanbeveling niet heeft uitgevoerd. Een +/- tenslotte betekent een gedeeltelijke uitvoering van een aanbeveling.

Deze plus-min-score heeft de RKC gebaseerd op een eigen analyse van de uitvoering van de aanbevelingen en op basis van een beoordeling van het college zelf. Daar waar de collegebeoordeling vragen oproep, heeft het RKC nadere aanvullende vragen gesteld.

1. De onderbouwing van de inhoudelijke reactie van de gemeente op dorpsvisies is belangrijk.

Ten tijde van het onderzoek van de Rekenkamercommissie in 2012 waren 13 van de 17 dorpen van Tytsjerksteradiel in het bezit van een dorpsvisie. In 2013 kwam Eastermar met een hernieuwde dorpsvisie en in oktober 2014 bood Sumar als 14^e dorp haar visie aan. Het college geeft aan dat de totstandkoming van deze dorpsvisie in goede interactie met het gemeente heeft plaatsgevonden. Ryptsjerk tenslotte vernieuwde haar dorpsvisie in het najaar van 2015.

De Rekenkamercommissie heeft het college gevraagd welke aspecten het college betreft in het onderbouwen van zijn inhoudelijke reactie op de dorpsvisies. Het college noemt de volgende aspecten: landelijke wetgeving, provinciale regelgeving en plannen, gemeentelijke regelgeving en beleidsplannen, financiële (on)mogelijkheden, initiatieven van derden zoals provincie, woningbouwcorporaties, welzijnsinstellingen of de dorpen zelf. De Rekenkamercommissie constateert in de DVVS'en van Sumar en Eastermar dat de door het college genoemde aspecten inderdaad aan bod komen. Over de kwaliteit van de inhoudelijke reactie spreekt de RKC zich niet uit. Wel valt in beide DVVS'en op dat prioriteitstelling, de status van de uitvoering en de data van updates niet of nauwelijks zijn ingevuld.

Het college zegt verder dat de collegereacties op de dorpsvisies niet worden teruggekoppeld naar de raad. De dorpsvisies staan (inclusief de inhoudelijke reactie van het college) op het gemeentelijk intranet en op de website van de gemeente. De Rekenkamercommissie constateert dat niet alle maar slechts 8 van de 14 dorpsvisies op de website staan. De inhoudelijke reactie van het college op de dorpsvisies staan in geen enkel geval op de website.

Conclusie: +/-

2. Gesprekken met dorpsbelangen met een nieuwe dorpsvisie vinden plaats en krijgen prioriteit.

Overeenkomstig de Spelregels voor dorpsvisies vindt één keer in de twee jaar regulier bestuurlijk overleg plaats tussen dorpsbelang en het college. De dorpsvisie en een update van de daarin benoemde onderwerpen worden dan besproken. Ook de meest recente dorpsvisies zijn besproken in het bestuurlijk overleg. Voor Sumar was dit op 12 november 2013. Eastermar besprak haar dorpsvisie met het college op 19 november 2013. Of de hernieuwde visie van Ryptsjerk al is besproken tussen dorpsbelang en het college, is ons niet bekend. Overigens is er naast het bestuurlijk overleg tussen dorpsbelang en college een jaarlijkse plenaire bijeenkomst tussen college en álle dorpsbelangen.

Hoewel er gesprekken met dorpsbelangen plaatsvinden, blijft de prioritering ervan achterwege. Het college belegt namelijk niet aparte op dorpsvisies toegespitste gespreksessies maar kiest ervoor de gesprekken daarover te doen plaatsvinden op de reguliere overlegmomenten met de dorpen zoals hierboven beschreven.

Conclusie: +/-

3. Het organiseren van brainstormavonden wordt bekeken in overleg met Kearn en dorpsbelang.

Het college geeft aan dat deze aanbeveling niet is uitgevoerd.

Conclusie: -/-

4. Het college kiest niet voor uitbreiding van de functieomvang van de dorpencoördinator.

Het college heeft de functie van de dorpencoördinator niet structureel uitgebreid. De functie is vanaf 2012 overgenomen door een nieuwe medewerker en deze heeft de werkzaamheden van de functie ten tijde van de inwerkperiode verder inhoud en extra aandacht gegeven. Daarnaast werden de ingediende projecten inzake burgerparticipatie tot uitvoering gebracht. Overigens heeft de gemeenteraad besloten het budget voor burgerparticipatie met ingang van 2017 op te heffen.

Omdat het college niet kiest voor een structurele formatie-uitbreiding van de dorpencoördinator, zou nagegaan worden of er mogelijkheden zijn tot samenwerking met Achtkarspelen op het gebied van dorpencoördinatie. Het college geeft aan dat dit punt niet is opgepakt.

Conclusie: + /-

5. We bieden dorpsbelangen de gelegenheid nieuwe dorpsvisies te presenteren aan de raad.

Het college gaf in 2012 aan dat het presenteren van dorpsvisies in de raad een goed idee is. Een dorpsvisie krijgt dan bredere aandacht dan alleen van het college. Deze aanbeveling is, behoudens de dorpsvisie van Sumar, niet uitgevoerd. Als een dorpsbelang daartoe behoefte heeft, zo stelt het college nu, is een presentatie mogelijk, maar er zijn geen verzoeken van dien aard geweest en het college heeft dit zelf ook niet zelf opgepakt.

Conclusie: -/-

6. 'Dorpsrelaties' wordt toegevoegd aan de portefeuille van de burgemeester.

Het college gaf in 2012 aan dat het onderwerp 'dorpsrelaties' wordt toegevoegd aan de portefeuille van de burgemeester. Het college zegt nu dat het onderwerp 'dorpsrelatie' al onderdeel is van de taken Algemeen Bestuurlijke Zaken van de portefeuille van de burgemeester. Als dit zo is, kan worden afgevraagd waarom deze aanbeveling destijds is gedaan. Op deze aanbeveling is in elk geval in de voorbije periode geen concrete actie geweest.

Conclusie: -/-

7. Het DVVS wordt op de gemeentelijke website geplaatst.

Het college gaf in 2012 aan belang te hechten aan een goede communicatie tussen gemeente en de dorpen. De dorpsvisievolgsystemen (DVVS) moeten daarom niet alleen beschikbaar zijn voor de gemeente en dorpsbelangen, maar breder toegankelijk worden. De DVVS moet daarom op de gemeentelijke website worden geplaatst zo benadrukte het college, Deze aanbeveling is echter niet uitgevoerd. Het college beschouwt de DVVS bij nader inzien als intern werkdocument dat niet thuis hoort op de website. Wel staan de spelregels voor dorpsvisies op de website hoewel de RKC constateert dat het hier gaat om de verouderde spelregels uit 2007.

Conclusie: -/-

8. Het DVVS zal bij nieuwe dorpsvisies of een update naar de raad worden gestuurd.

De Rekenkamercommissie stelde in haar onderzoek in 2012 dat de gemeenteraad een nadrukkelijker rol dient te hebben bij dorpsvisies. Het college gaf aan de DVVS'en voortaan via de bestuursrapportages naar de gemeenteraad te sturen. Dit punt is niet opgepakt. De DVVS'en zijn niet toegezonden aan de raad. Het college geeft aan dat de raad sowieso niet wordt geïnformeerd over de voortgang van de realisering van de dorpsvisies. De DVVS'en worden, zoals hiervoor al aangegeven, ook niet op de website van de gemeente geplaatst en ook niet alle dorpsvisies staan daarop.

Het college geeft aan dat het wel betrokken is bij (de monitoring van) de uitvoering van de visies. De DVVS'en worden per onderdeel voorzien van een reactie door de vakinhoudelijke afdelingen. Het DVVS wordt vervolgens door het college vastgesteld als werkdocument voor college, ambtelijke organisatie en dorpsbelangen. Individuele portefeuillehouders worden geïnformeerd indien noodzakelijk.

Conclusie: -/-

7. Conclusies samengevat

De Rekenkamercommissie heeft in 2012 onderzoek gedaan naar de toevoegde waarde en het effect van dorpsvisies in de gemeente Tytsjerksteradiel. Het college van b&w heeft in de raadsvergadering van 12 juli 2012 op grond van het RKC-onderzoek een achttal standpunten voorgelegd aan de gemeenteraad met als doel te komen tot een versterking van dorpsvisies in het gemeentelijk beleid.

Hoewel de raad heeft ingestemd met alle 8 standpunten van het college, blijkt 4 jaar later dat het college geen van de aanbevelingen volledig heeft uitgevoerd. Drie aanbevelingen heeft het college ten dele opgepakt en 5 aanbevelingen zijn in het geheel niet in praktijk ten uitvoer gebracht.

De Rekenkamercommissie constateert dat de ambities van raad en college over de benutting van dorpsvisies voor het gemeentelijk beleid niet gerealiseerd zijn. De gemeenteraad mag het college op grond van dit navolgingsonderzoek dus opnieuw uitdagen als het gaat om de benutting van dorpsvisies van Tytsjerksteradiel.